

Tilsyns-rapport 2026

Børneinst. v/ Seruminstitutet

Pædagogisk tilsyn i Københavns Kommune

Det pædagogiske tilsyn skal sørge for, at alle institutioner i Københavns Kommune fungerer godt og overholder gældende lovgivning. Tilsynet ser på dagligdagen i institutionen og på det pædagogiske arbejde med børnene.

Det årlige tilsyn består af:

- Et anmeldt tilsynsbesøg, hvor den tilsynsførende pædagogiske konsulent observerer det daglige arbejde med børnene ud fra en række observationskriterier¹.
- En faglig dialog med ledelse og repræsentanter for medarbejdere og forældre.
- En tilsynsrapport, der samler op på observationer og faglig dialog, og hvor der på baggrund af tilsynet gives en vurdering af den pædagogiske indsats.

Tilsynsrapporten præsenteres og drøftes som et fast punkt på det årlige forældremøde. I klyngerne orienteres klyngebestyrelserne herudover om enhedernes tilsynsrapporter mindst en gang årligt.

Den pædagogiske konsulent

Alle institutioner i Københavns Kommune har en pædagogisk konsulent tilknyttet. Den pædagogiske konsulent rådgiver og vejleder løbende institutionen om blandt andet pædagogik, faglig udvikling og forældresamarbejde.

Det er institutionens tilknyttede pædagogiske konsulent eller en anden konsulent fra områdeforvaltningen, der gennemfører det årlige tilsynsbesøg og skriver tilsynsrapporten.

Den bydækkende tilsynsenhed

For at understøtte uvildigheden i tilsynet er der i Københavns Kommune etableret en bydækkende tilsynsenhed, som ikke har løbende samarbejde med institutionerne. Tilsynsenheden deltager i 10% af tilsynene i tilfældigt udvalgte institutioner. Det er tilsynsenhedens opgave dels at kontrollere, at det pædagogiske tilsyn udføres som beskrevet i Københavns Kommunes tilsynskoncept, dels at bidrage med et uvildigt og udefrakommende blik i vurderingen af den pædagogiske praksis.

Hvis du vil vide mere

Har du spørgsmål til rapporten, er du velkommen til at kontakte lederen i institutionen.

Du kan læse mere om det pædagogiske tilsyn samt opfølgning på tilsynet og se den seneste kvalitetsrapport for hele dagtilbudsområdet på: [Læs mere på Københavns Kommunes hjemmeside](#).

---

¹ I institutioner, der i et tilsynsår har fået vurderingen "Vedligehold indsats" i alle temaer, gennemføres i det efterfølgende tilsynsår ikke et ordinært tilsyn, men et Light-tilsyn. Light-tilsynet består af en vedligeholdelsesdialog, men der gennemføres ikke observationer, ligesom der heller ikke gives en vurdering af den pædagogiske indsats.

Læsevejledning

I rapporten på de kommende sider kan du læse konklusionerne fra det seneste tilsyn i institutionen. I slutningen af rapporten finder du institutionens beskrivelse af opfølgning på sidste års tilsyn samt kommentarer til dette års tilsynsrapport. I bilaget til rapporten finder du institutionens selvregistrering, der omhandler lovgivningsmæssige og kommunale minimumskrav.

Tilsyn med den pædagogiske kvalitet

Tilsynet i Københavns kommune føres ud fra en række kriterier, som ifølge forskningen om kvalitet i dagtilbud er væsentlige for at skabe rammer for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Kriterierne er kategoriseret under seks temaer med afsæt i det pædagogiske grundlag i den styrkede pædagogiske læreplan:

1. Samspil og relationer mellem børn og voksne
2. Børnefællesskaber og leg
3. Sprog og bevægelse
4. Forældresamarbejde
5. Sammenhæng i overgange
6. Evalueringskultur

Vurdering af indsats i tilsynsrapporten

Det pædagogiske arbejde i institutionen vurderes på baggrund af observationer og dialog om kriterierne i de seks temaer. For hvert tema giver den pædagogiske konsulent en vurdering af, hvordan institutionen skal arbejde videre med indsatsen med en af de fire kategorier nedenfor.

Institutionen skal vedligeholde indsatsen betyder, at institutionen skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde og løbende udvikle deres praksis.

Institutionen skal justere indsatsen betyder, at institutionen skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde og foretage nødvendige justeringer i deres praksis. Den tilsynsførende kan evt. give konkrete anvisninger på opfølgende tiltag.

Institutionen skal ændre indsatsen betyder, at institutionen skal foretage ændringer i deres praksis, og den tilsynsførende giver konkrete anvisninger på opfølgende tiltag.

Institutionen skal iværksætte en ny indsats betyder, at institutionen skal gøre noget væsentligt andet i deres praksis, end de gør i dag, og den tilsynsførende giver konkrete anvisninger på opfølgende tiltag.

Anvisninger og strakspåbud

I forbindelse med tilsynet kan den pædagogiske konsulent give en eller flere konkrete anvisninger på opfølgende tiltag. Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag skal efterleves af institutionen, og der følges op på disse ved næste års tilsyn.

Hvis den pædagogiske konsulent i forbindelse med tilsynet observerer konkrete enkeltstående forhold, der er skadelige for børns trivsel og udvikling kan forvaltningen udstede et strakspåbud. Et strakspåbud indebærer, at institutionen skal iværksætte tiltag, der med det samme ændrer uønsket praksis. Forvaltningen følger op inden for 14 dage. Strakspåbud kan også udstedes, hvis institutionen ikke lever op til et eller flere af de gældende lovkrav, retningslinjer, anbefalinger mv.

Opfølgning på tilsyn ved bekymring eller alvorlig bekymring

Hvis forvaltningen på baggrund af tilsynet bliver bekymrede for den pædagogiske kvalitet eller andre forhold i institutionen, vil der i forlængelse af tilsynet altid blive iværksat et skærpet tilsyn. Det er institutionens ledelse, der er ansvarlig for at rette op på de forhold, der har givet anledning til bekymring, og forvaltningen sørger for, at institutionen får den hjælp og støtte, der er behov for i processen.

Når forvaltningen fører skærpet tilsyn, vil en pædagogisk konsulent komme på et eller flere uanmeldte tilsynsbesøg og foretage observationer af den pædagogiske praksis med fokus på de bekymrende forhold. Det skærpede tilsyn ophæves, så snart institutionen arbejder konstruktivt med udvikling af den pædagogiske kvalitet, eller når institutionen har bragt orden i de forhold, som har givet anledning til at iværksætte det skærpede tilsyn.

Hvis bekymringerne for den pædagogiske kvalitet eller andre forhold i institutionen er af alvorlig karakter, vil der i tillæg til det skærpede tilsyn blive udarbejdet en handleplan. Handleplanen beskriver kort og præcist, hvilke alvorligt bekymrende forhold der er konstateret, hvilke forandringer der skal ske i perioden med skærpet tilsyn, hvor hurtigt tiltag skal sættes i gang, samt hvordan og hvornår forvaltningen følger op.

Særlig indsats til udvikling af pædagogisk kvalitet

Københavns Kommune har fokus på at udvikle høj pædagogisk kvalitet for alle børn. I nogle institutioner kan der i perioder være behov for, at forvaltningen træder tæt sammen om og med institutionen for at understøtte det arbejde. Når tilsynet giver anledning til bekymring for den pædagogiske kvalitet, igangsætter forvaltningen derfor samtidig med det skærpede tilsyn en *Særlig indsats til udvikling af pædagogisk kvalitet*.

En *Særlig indsats til udvikling af pædagogisk kvalitet* er et toårigt forløb, hvor institutionen arbejder målrettet med at udvikle rammerne for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Forvaltningen understøtter i perioden institutionen med ledelsessparring, faglig opkvalificering og hjælp til at fokusere på de opgaver, der styrker relationer mellem børn og voksne.

Når indsatsen er godt i gang, understøtter forvaltningen stadig med support og sparring, men fører ikke længere skærpet tilsyn.

Fakta om dette års tilsyn

Dato og tidspunkt for observationer: Mandag d. 9. marts 2026

Faglig dialog blev afholdt d. 13-03-2026

Ved den faglige dialog deltog LederMedarbejderrepræsentant vuggestuenMedarbejderrepræsentant
børnehavenForældrerepræsentantPædagogisk konsulent

Tilsynet er afsluttet d. 27-03-2026

Tilsyn er gennemført af pædagogisk konsulent Lene Nedergaard

Generelle bemærkninger

Informationer om institutionen, observationer og faglig dialog, der vurderes at være relevante i forbindelse med det gennemførte tilsyn.

Beskrivelse af eventuelle strakspåbud

Eventuelle øvrige bemærkning og aftaler vedrørende opfølgning på tilsynet

Samspil og relationer mellem børn og voksne

Vurdering

Det vurderes på baggrund af observationer og faglig dialog, at institutionen skal vedligeholde indsatsen

Begrundelse for vurderingen

Under observationerne ses:

- Det pædagogiske personale er altid eller næsten altid opmærksomme og reagerer sensitivt på børnenes signaler.
- Det pædagogiske personale spejler altid eller næsten altid børnenes følelser ved hjælp af mimik, krop, lyde og ord.
- Det pædagogiske personale er altid eller næsten altid tilgængelige for børnene og tilbyder trøst og omsorg, når børnene er usikre, bange eller kede af det.
- Det pædagogiske personale er altid eller næsten altid nærværende og fordybet i samspillet med børnene.
- Det pædagogiske personale bruger ofte rutinesituationerne til at skabe stimulerende samspil præget af nærvær, omsorg, ro og rytme.
- Læringsmiljøet bærer ofte præg af tydelig organisering, der skaber rammer for gode samspil og relationer mellem børn og voksne.

Det pædagogiske personale er næsten altid opmærksomme på børnenes signaler, og reagerer sensitivt på disse, hvilket kommer til udtryk ved en varm og imødekommende tilgang til børnene. Medarbejderne er generelt nærværende og fordybet i samspillet med børnene, der mødes med smil, kram og øjenkontakt. Det observeres både i afleveringer om morgenen, i en indkøringssituation i vuggestuen og over formiddagen, hvor der observeres små øjeblikke af tryk kropskontakt og nærhed. Greb fra Tryghedscirklen er genkendelige, og medarbejderne tager sig så fint af børnene på bunden af cirklen, spejler børnenes følelser ved hjælp af mimik, krop, lyde og ord, og beroliger børnene ved selv at være i ro og give afstemt fysisk omsorg. Det observeres tydeligt, da en forælder siger farvel til et vuggestuebarn, der er i gang med indkøring i vuggestuen. Forældre, barn og pædagog sidder et stykke tid sammen på gulvet, og da forælderen afleverer, støtter pædagogen barnets følelsesmæssige behov ved, med rolig ageren og stemmeføring at give barnet den trøst, beskyttelse og omsorg, barnet har brug for.

Der er en grundlæggende omsorgsfuld tilgang, hvor de voksne er tilgængelige og aktivt guider, hjælper og trøster børnene ved behov. Medarbejderne hjælper børnene med at forstå, hvordan de føler og har det, ved at sætte ord på det, de tror, der er på spil. Det observeres fx da et børnehavebarn bliver meget ked af ikke at skulle med ud på legepladsen. Medarbejderen trøster barnet gennem fysisk omsorg, der er afstemt med barnets signaler om, hvad det kan lide. Barnet mødes relevant følelsesmæssigt ved at medarbejderen tilbyder barnet at sidde på skødet, trøster først med kram og anerkendelse af barnets følelse og dernæst med en kort forklaring. Et andet eksempel ses i vuggestuen, hvor et barn er ked af det ved frokostbordet. Barnet bliver mødt i sin følelse "Har du brug for mere kram", spørger den voksne, Nej siger barnet jeg er ikke klar endnu, "Jeg kan se at du blev virkelig ked af det", Ja siger barnet, "Og så kom du lige til at savne mor og far", Ja og lillesøster siger barnet, "Vil du over at sidde ved siden af mig", Ja siger barnet.

Medarbejderens sensitivitet og sceneskiftet hjælp og barnet spiste glad og tilfreds.

Der observeres en tydelig tilstedeværelse fra medarbejderne både ude og inde, og på alle stuer er de voksne fordelt i rummene; de sidder på gulvet i børnenes øjenhøjde eller er ved bordene om en børne- eller vokseninitieret aktivitet. Dette skaber tryghed for børnene og gode rammer for relationer og venskaber, og det gør det nemt for de børn, der har behov for støtte, at blive hjulpet ind i en leg. Generelt møder medarbejderne børnene anerkendende med ægte nærvær, lytning og forståelse for deres følelser, dog er der også observeret enkelte eksempler på, at børnenes adfærd bliver korrigeret på en mindre anerkendende måde og med Du-budskaber, fx "Du har lavet fejl" eller "Du har smidt dine termobukser væk ude på legepladsen" eller "Jeg har jo sagt det flere gange".

Det pædagogiske personale bruger ofte rutinesituationerne til at skabe stimulerende samspil præget af nærvær og ro. I både vuggestue og børnehave holdes der samling på gulvet med sangkuffert, bevægelsesleg og højtlesning. I vuggestuen sætter børnene sig efterfølgende til bords til et lille formiddagsmåltid. Efter samling observeres en velovervejet opdeling af børnene i mindre grupper. I børnehaven er børnene lige kommet i nye farve-grupper, rød, gul, grøn, blå, lille og orange, og som den voksne siger, "Så skal vi alle sammen bruge hele ugen og den næste uge på at lære vores nye grupper at kende". De voksne virker fortrolige med dagens program, der hænger en på dagen udfyldt plan over de voksnes rollefordeling før og efter frokost, og medarbejderne guider børnene til, hvem der skal være hvor: legeplads, mandagsgruppe, kreativt projekt, mm. I vuggestuen hænger aktivitetsplanen fremme, og det er tydeligt

hvilke børn der skal være inde og ude, og dagen byder på, at gruppen for yngste børn er ”med” til indkøring, mellem- og ældste børn er fordelt på legepladsen og til børneyoga. Til frokosten har alle børn faste spisepladser, der understøttes af foto-piktogrammer, hvilket virker til at skabe tryghed, genkendelighed og struktur for børnene.

I den faglige dialog fremgår det, at i den faglige dialog fremgår det, at observationen kan genkendes af deltagerne, der udtrykker glæde over at grundstenene i institutionens pædagogiske praksis så tydeligt fremgår af observationerne. Lederen fortæller, at institutionen har haft fokus på at implementere Circle of security, og er glad for at principperne lever i praksis, især efter en svær periode, hvor byggeri af nye køkkener har fyldt rigtig meget især for børnehaven. Medarbejderne fortæller, at refleksioner og øvelser med Tryghedscirklen har skærpet deres opmærksomme på ”at få ladet børnene op”, og det er et værktøj, de sætter pris på, og som skal forankres yderligere fremover. Det er desuden rart at blive set og bekræftet i, at man gør det ”rigtige”, fx i observationen af indkøring i vuggestuen. I storebørns gruppen har medarbejderne implementeret deres viden fra Tryghedscirklen i turplanlægningen, og arbejder med Tryk base, som et sikkert at samles ved. Denne base har altid en voksen tilknyttet, og her kan børnene altid finde hjælp, drikke vand og spise morgen snaks. Det er det første sted gruppen samledes inden den frie leg og det sidste sted de samledes inden afgang.

Leder og medarbejderne har oplevet en løbende ændring i børnegruppernes dynamik. Børnene af i dag har sværere ved at regulere følelser, deres nervesystemer er overbelastet, og de har brug for endnu mere tryghed end tidligere. Derfor har institutionen vendt deres arbejde med læreplans temaerne på hovedet, og kigget ind i, hvordan de kan have fokus på at forebygge frem for at brandslukke. Medarbejderne har hele tiden teknikkerne fra tryghedscirklen i baghovedet, og i vuggestuen har medarbejderne modtaget sparring, og har valgt et målrettet pædagogisk fokus på børnenes sansemotorik. I børnehaven har medarbejderne løbende arbejdet med de fysiske rum, og sammen med støttepædagogen haft fokus på at imødekomme børnenes arousal. Medarbejderne har ugentlige dialoger om børnenes trivsel, og om hvordan børnene kan bruge de voksne til at blive fyldt op. Fx har farvegrupperne været på pause fra november til januar, da børnegrupperne skulle øve sig i at være i det store fællesskab på stuerne sammen. De nye farvegrupper blev etableret, da børnene var klar.

Medarbejderne fortæller, at en blanding af udfordringerne ved byggeriet og børnegruppernes sammensætning har været medvirkende til et lille fald i de samlede målinger af trivslen hos børnene, som konsulenten har bemærket TOPI.

Byggeriet har medført en uforudsigelig hverdag, der skabte uro i børnegruppen. Medarbejderne har fra time til anden spontant skulle justere praksis, så alle gode planer og intentioner har måtte være dynamiske. Fx kunne medarbejderne lige have forberedt børnene til en samling, og så har programmet måtte ændres pga. håndværkere, hvilket skabte utryghed og højt stress niveau hos børnene. Byggeriet startede efter sommerferien 2025 og er endnu ikke helt færdigt. Dette på trods har medarbejderne holdt sammen, og holdt humøret oppe i den intense periode.

Forældrerepræsentantens perspektiv er, at perioden også har haft positive sideeffekter, fx etablering af max 4 reglen, som har skabt struktur og genkendelighed for børnene. Medarbejderne har endda lavet en sang til som børnene synger hjemme. Derudover har genetablering af farvegrupperne på tværs af stuerne skabt et godt tilhørsforhold til en børnegruppe ”Jeg hører til gul”, og til gruppens voksne. Børnene kan forholde sig til strukturen og til farven, og det har skabt genkendelighed og tryghed.

Medarbejderne italesætter også det positive ved, at garderoberne i børnehaven nu er delt op. Fx kan en voksen sidde i døren til stuen, hvilket gør det nemmere at have overblik, der kan være små grupper i garderoben, og man undgår rend på gangen. Desuden har rummene også fået en anden funktion end kun garderobe, i og med at der er borde og legetøj tilgængeligt for børnene - ”Hjerterummet og frirummet”. Endelig har institutionen ansat en ny køkkenmedarbejder, der hurtigt er blevet en positiv del af børnenes hverdag.

I dialogen om eksemplerne med du-budskaber pointerer lederen, at det er hendes opgave at blive bedre til at instruere pædagogerne i at oplære nye medarbejdere. For at kvalificere nye vikarer, så de kan relatere sig til børnene på en omsorgsfuld og forstående facon, vil institutionen udforme en pixibog, der beskriver med børnesyn, sprogstrategier, tryghedscirklen, børns selvhjulpenhed, de voksnes rolle i og omkring børns leg m.m.

Forældreperspektivet er, at medarbejderne er rigtig gode til at understøtte forældrene i, hvordan man kan tale med og til sit barn. Forældrene har ikke nødvendigvis den indsigt, og kan stå med rigtig dårlig samvittighed, hvis man kan se sit barn blive ked af det, og det er så dejligt at få sparring til hvordan man kan gøre det bedre. Forældrene oplever stort overskud, når medarbejderne fortæller både forældre og bedsteforældre, hvordan man skal tale til et barn.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

På to do listen: Udforme en pixibog til nye vikarer/medhjælpere, der beskriver med børnesyn, sprogstrategier, tryghedscirklen, børns selvhjulpenhed, de voksnes rolle i og omkring børns leg m.m.

Børnefællesskaber og leg

Vurdering

Det vurderes på baggrund af observationer og faglig dialog, at institutionen skal justere indsatsen.

Begrundelse for vurderingen

Under observationerne ses:

- Det pædagogiske personale hjælper og guider ofte børnene til at deltage i positive samspil med hinanden i forskellige børnefællesskaber.
- Det pædagogiske personale er altid eller næsten altid opmærksomme på og hjælper de børn, der ikke indgår i positive samspil og børnefællesskaber.
- Det pædagogiske personale er altid eller næsten altid aktive ift. at støtte og guide børnenes lege med hinanden i større eller mindre fællesskaber.
- Der er altid eller næsten altid balance mellem børneinitierede lege og voksenplanlagte lege, aktiviteter og rutinesituationer.
- Det pædagogiske personale sikrer ofte, at alle børn er aktive deltagere i pædagogiske aktiviteter, rutiner og opgaver.
- De fysiske læringsmiljøer inviterer ofte til forskellige former for leg og understøtter børns lyst til at lege, udforske og eksperimentere.

De voksne understøtter ofte børnenes deltagelse i fællesskaber, og både i vuggestuen og børnehaven ses børn, der bliver inviteret ind i eksisterende lege og aktiviteter, som det pædagogiske personale er en del af. Det virker som om alle børn er en del af et større eller mindre børnefællesskab, og der observeres et bredt mulighedsrum for børnene for deltagelse i de planlagte aktiviteter og i leg. Der iagttages under observationen balance mellem pædagogiske rutiner, planlagte pædagogiske aktiviteter og børneinitieret leg, og for børnenes mulighed for at veksle mellem disse. I børnehaven observeres først voksenstyret samling på begge stuer, hvorefter børnene opdeles i mindre grupper, og overgår til voksenbestemte aktiviteter fx Gul gruppe skal gå ind på æblestuen til et længerevarende kreativt projekt omkring temaet Bus, orange og rød gruppe skal ned på legepladsen, mandagsgruppen skal i biblioteket til sprogunderstøttende aktivitet, og de yngste skal være på Pærestuen og "lære at gå i børnehaven og få nye venner". I vuggestuen er der børneyoga, hvor der først læses højt fra Yogabogen. Børn og voksne imiterer dyrene "Strække sig op på tæerne, strække armene ud og op, trække luft ned i maven ved at dufte til blomsten og puste sæbebobler". Børnefællesskaberne understøttes fx i vuggestuen ved at samlingen starter med sang med nævnelse af de af børnene, der mangler og halløj-sang med navnene på de børn, der er kommet. I børnehaven bliver børnenes navne brugt sammen med øjenkontakt, og en opfordring til at hjælpe hinanden og hjælpe de voksne, for "det er kun børnene, der har superkræfter".

Under observationen ses børneinitieret leg ude på legepladsen og i overgangene fra de voksenstyrede aktiviteter til de pædagogiske rutiner omkring frokosten starter. Her ses det, at børnene er gode til at finde sammen i leg, og at medarbejderne hjælper og guider børnene til at deltage i positive samspil med hinanden i de forskellige børnefællesskaber blandt andet ved at deltage i leg med børnene. På legepladsen ses de voksne aktive i forhold til at få børnene med i leg fx i køkkenleg med vuggestuebørnene, grave sandslot i sandkassen og spille bold på boldbanen. Særligt medarbejderens engagement omkring at bygge sandslottet trækker mange børn til, og der høres gode dialoger om kastanjer, der bliver fundet i sandet (hvor mon de kommer fra?), samtale om en lillesøster, der er startet i vuggestuen, og om aldersforskelle på børnene, da et vuggestuebarn træder på noget af slottet.

Medarbejderne sætter ord på barn-barn samspil, og fortolker det, børnene gør eller vil med hinanden, og er opmærksomme på at få de børn, der er i kanten af børnefællesskaberne med i samspil og leg. Organiseringen og opdeling af voksne på hhv. gulv, ved borde, på stuerne og i biblioteket, på legepladsen mm. samt børnenes opdeling i mindre grupper gør, at medarbejderne er tæt på børnene, og ved observationen ses det positive samspil bredt og i mange situationer over formiddagen. Medarbejderne er helt generelt nærværende, smilende og i god kontakt med alle børnene, og de tre legepositioner ses i anvendelse – Gå foran ses i høj grad både ved de mange sang og bevægelseslege, hvor der var en meget høj grad af børneinddragelse i de voksen styrede lege. Gå siden af ses blandt andet i mandagsgruppen, hvor den voksne involverer sig afstemt ved at guide legen i forhold til legens indhold,

organisering og materialer og gå bagved i lege ses især på legepladsen, fx ved at være stabilt til stede og interessere sig i børnenes leg.

Der iagttages stor variation i de pædagogiske rutiner stuerne imellem. Børnene i den ene vuggestuegruppe er alle på badeværelset samtidigt. Der observeres i denne situation, at de voksne går glip muligheden for tæt- og øjenkontakt og en-til-en dialog med det enkelte barn bl.a. i en situation med et barn på puslebordet, hvor medarbejderen har et delt fokus, da hun også skal forholde sig til et andet barn, der leger på gulvet. I den anden vuggestuegruppe er børnene på badeværelset i små grupper, hvilket giver mere fordybet samspil i barn-barn og barn-voksenrelationen. Inden frokost synges der, mens børnene venter på maden. Børnene er aktivt i sangvalg, henter madvogn og er deltagende i borddækning, smør selv, hælder op fra små kander, tager selv ud af bordet: glas, tallerken, bestik og skraber overskydende mad i biospanden.

I børnehaven ses organiseringen fra skemaet i brug med voksne på stuerne, i garderoben og på badeværelserne, hvilket hjælper børnene i overgangen. Her står bordene færdigdækket, og der er hældt mælk i glassene, inden børnene kommer ind fra legeplads/badeværelset. I den ene gruppe sætter børnene sig løbende til bords og venter, hvilket skaber lidt uro og kliren med bestikket, da ventetiden tager til. De voksne beder flere gange børn om, "at lægge bestikket, da vi ikke er begyndt at spise endnu". I den anden gruppe læser en voksen højt for børnene, indtil alle er færdige på badeværelset. Herefter guides børnene til deres spisepladser, hvor medarbejderne laver en lille opmærksomhedsøvelse inden der siges værsgod.

De fysiske læringsmiljøer inviterer både til *rollelege* "lade-som-om-leg", hvor børnene fx efterligner de voksne eller dyr for at forstå verden og træne sociale færdigheder fx i køkkenkrogen eller med udklædningstøj; *regellege* som fx spil, hvor børnene øver sig i at følge fælles regler, øver koncentration, hukommelse og sociale færdigheder; *konstruktionslege* som LEGO og magneter og sandkasse; *boghygge* i biblioteket og på stuerne og delvist til fysisk udfordrende lege. Der er tilstrækkeligt og aldersrelevant legetøj til rådighed for børnene, der understøtter børns lyst til at lege, udforske og eksperimentere selvom nogle spil, puslespil og legesager er udenfor børnenes rækkevidde.

I den faglige dialog fremgår det, at i den faglige dialog fremgår det, at observationen kan genkendes af deltagerne, dog udtrykker lederen overraskelse over, at de i vuggestuen havde mange børn på badeværelset samtidig, da det ikke er gængs praksis. Lederen fortæller ligeledes, at institutionen arbejder meget med fokus på mellemrummene, så børnene ikke skal opleve ventetid og blive urolige. Medarbejderne udfylder mellemrummene med læsning, sang og bevægelseslege, så tiden bliver meningsfuld for børnene. Lederen er meget på stuerne, og observerer den pædagogiske praksis, så på det helt generelle plan kan hun ikke genkende observationen af frokostsituationen i børnehaven.

Observationen kan have været et udtryk for særlige omstændigheder på dagen, og medarbejderperspektivet beskriver også, at der på dagen kan have været en årsag til at praksis afveg fra normalen. Medarbejderne er meget opmærksomme på at dele børnene op i mindre grupper, også på badeværelset og i garderoben netop for at sikre nærvær og selvhjulpenhed fx øve tøj af/på, eller at en yngre kan lære af et ældre barn/ det ældre barn kan hjælpe det yngre. Selvom grundværdier i institutionens praksis er ens, behøver stuerne ikke at gøre det samme. Fordelen ved at være et lille hus er at børnene kan bevæge sig og fx vælge at spise frugt på nabostuen fordi "det går hurtigere der". Medarbejdernes prioritet er at sikre et godt flow med voksne, der kender deres opgaver i løbet af dagen. Dagsplanen med de voksnes organisering fungerer godt, og gør at der er overskud til at sikre en god vekselvirkning mellem struktur og børnenes behov på dagen og i aktiviteten. På den baggrund har medarbejderne udarbejdet en dynamisk SMMTE, som favner alle mindre grupper. Med dynamisk SMMTE kan indholdet af læring justeres på vegne af børnenes input, så børnene bliver medskabere af aktiviteterne. Fx havde de ældste børn i børnehaven brug for nogle opgaver, og samtidigt få øjnene op for hinandens positive sider. Så i en periode var de ansvarlige for borddækningen før frokost, andre gange kan det være børn der har brug for at få stimuleret muskel-led sansen og så er det dem, der skal hjælpe med at skubbe og trække madvognen og dække bordene. Ved frokosten er der også tænkt over børnefællesskaberne og børnenes faste pladser er med til at sikre et godt måltid, hvor børnene hygger sig, øver sig i at spise, taler sammen om livet indenfor og udenfor hjemmet, hjælper hinanden og udvikler deres sociale kompetencer.

I forældregruppen oplever de en kæmpe støtte fra medarbejderne, fx når deres barn bliver blefri. På badeværelset ser barnet fx andre gå på toilet og imitere. Børnene får forståelse for andre børn og andre behov end sine egne, lære at vente på tur mm. Forældrene er blevet opfordret til at læse "Viktor vil ikke vaske hænder" hjemme. I bogen er der en toilet-voksen, ligesom i børnehaven "hvor hun bare hedder Stine".

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Sprog og bevægelse

Vurdering

Det vurderes på baggrund af observationer og faglig dialog, at institutionen skal justere indsatsen.

Begrundelse for vurderingen

Under observationerne ses:

- Det pædagogiske personale agerer altid eller næsten altid som sproglige rollemodeller for børnene.
- Det pædagogiske personale arbejder ofte systematisk med sprogunderstøttende strategier gennem hele dagen.
- Det pædagogiske personale agerer altid eller næsten altid som rollemodeller ift. bevægelse og brug af kroppen.
- Det pædagogiske personale indtænker ofte sproglige og motoriske læringsmuligheder i alle rutinesituationer.
- De fysiske læringsmiljøer ude og inde tilbyder altid eller næsten altid børnene en bred vifte af sproglige læringsmuligheder og aktiviteter.
- De fysiske læringsmiljøer ude og inde tilbyder ofte børnene en bred vifte af kropslige læringsmuligheder og aktiviteter.

I de pædagogiske rutiner, leg og aktivitet høres det ofte, at de voksne anvender sprogstrategierne ved hjælp af åbne spørgsmål og brug af begreber og nye ord, der udvider sproget for børnene. Medarbejderne bruger ofte skifte- og garderobesituationer til at understøtte børnenes sproglige udvikling fx i børnehavens garderobe, hvor der er et stort fokus på selvhjulpethed med god sproglig understøttelse, fx har et barn fået nye sneakers, der er lidt svære at få på. Den voksne siger "Hvis du åbner velkroen først, og så holder på pløsen", "hvad er en pløs spørger barnet?", og så har de en snak om sko, mens den voksne viser, hvad pløsen er, og hvordan barnet kan holde på den. I vuggestuen er de voksne opmærksomme på at tolke børnenes signaler, sætte ord på og italesætte barnets og egne handlinger. Der sættes ord på alting, og dagen igennem anvendes sang og sanglege i rutinesituationerne fx til samling, i garderoben og før frokost. Til frokosten sættes der ord på maden; Pølse, hytteost, avocado, kiwi, rugbrød, hummus mm. Der observeres en variation i de voksnes opmærksomheden på at anvende sprogstrategierne, på at udvide sproget med samtaler over 5 ture (barn-voksen-barn-voksen-barn) og på at øve turtagning i dialogen. Det virker ikke til, at alle medarbejdere er bekendte med sprogstrategierne, det observeres flere gange, at de voksne taler eller instruerer meget, og der ikke gives tid eller mulighed til at børnene kan komme sprogligt på banen.

Generelt observeres god sproglig opmærksomhed i de voksenstyrede aktiviteter, og voksne der tilpasser deres sprog til den enkelte barn/børnegruppe, og agerer som sproglige rollemodeller. Der observeres fx dialogisk læsning i både børnehave og vuggestuen; og i mandagsgruppen arbejdes der med legemanskripter, hvor ord som "læge, patient, hoved, skulder, knæ, tå, gazebind, plaster, medicin" anvendes. På biblioteket præsenteres et bredt udvalg af bøger, som børnene kan vælge mellem.

Flere steder er sproget understøttet af illustrationer, der kan skabe mulighed for dialog og læring, fx "tælle plakater, bogstaver, piktogrammer med dag, måned og årstid" i børnehaven, og "find ro og børneyogaens positioner" i vuggestuen. Flere steder ses også visuelle følelsesbarometre, der kan være med til at gøre det nemmere for børnene at genkende og håndtere store følelser i hverdagen, og sætte ord på, hvordan de har det ligesom der hænger fokusord ved frokosten i børnehaven: Surt, sødt, salt, umami, spøgelsesvand mv.

Det pædagogiske personale agerer som rollemodeller ift. bevægelse og brug af kroppen, og igangsætter bevægelseslege og aktiviteter som passer til børnenes alder og udvikling. Der bliver slået kolbøtter og bygget bjerge af puder i børnehaven med god fysisk og sproglig voksen tilstedeværelse, hvor de yngste børnehavebørn får sved på panden mens de øver turtagning. Til børneyoga i vuggestuen skiftes børnene til at vælge yogakort; *Krokodillen* hvor alle børn og voksne ligger fladt på maven på gulvet og bruger armene som gab, *Løven* hvor de sidder på hug og brøler højt, *Billen* hvor de ligger fladt på ryggen med benene i vejret og *Hunden* hvor de er oppe på hænder og fødder med rumpen i vejret. Alle medarbejderne er gode rollemodeller og giver udtryk for egen bevægelsesglæde ligesom det er tydeligt, at børnene har øvet børneyoga før, og de er meget engageret. På alle stuerne ses formiddagssamlingen foregå på gulvet, og fx i vuggestuen leges "jeg gik mig over sø og land" og "Jeg er en lille frø", inden der spises en snack ved bordene. Der er i vuggestuen et tydeligt pædagogisk fokus på sansemotorik, og SMTTE model samt forældreinformation om dette hænger tilgængeligt.

I den faglige dialog fremgår det, at i den faglige dialog fremgår det, at observationen kan genkendes af deltagerne.

Medarbejderne skildrer, hvordan det pædagogiske fokus på sansemotorik allerede har vist positiv effekt hos børnene. Forløbets første indsatsområde har været yogaforløbet, der er planlagt med forskelligt indhold og længde afhængig af børnenes alder, og det er en stor succes. På baggrund af tidligere erfaringer har medarbejderne haft gode overvejelser om varigheden af forløbet, og på den baggrund besluttet, at det skal løbe over 2 måneder. Med gentagelser opstår genkendelighed og rytme, og gentagelse er ydermere effektivt til at forankrer bevægelserne bedre i hukommelsen. Vuggestuens næste forløb tager udgangspunkt i temaet "forhindringsbane".

Lederen fortæller, at inspirationen til Yogaforløbet er udsprunget af projektet KIK - Kroppen i Kerneopgaven, et projekt der forbinder fysisk arbejdsmiljø med pædagogisk praksis, og sætter spot på de voksnes fysiske arbejdsmiljø. Fx øves børnene i at blive mere selvhjulpne for derigennem at reducere fysiske belastninger for de voksne.

Forældrerepræsentanten kan berette, at børnene er begyndt at vise yogapositionerne frem i hjemmene, og koble dem til hverdagssituationer. Forældregruppen sætter stor pris på, at institutionen er så gode til at dele deres praksis med sangkufferter, hvilke sange der synges pt. og hvad der arbejdes med sprogligt, så forældrene kan understøtte børnene i hjemmet. Medarbejderne lægger billeder af sangtekster og bøger på AULA, så forældrene kan synge/læse sammen med barnet. Sangtekster ved håndvask på badeværelserne virker også, håndvask bliver gjort til en leg og så fungerer det.

Medarbejderne fortæller, at en stor del af det sproglige fokus i vuggestuen er at synge. I børnehaven synger de i perioder, de understøttelser sproget med at afspille musik, og udvider børnenes sprog og fortællinger ved at lytte, danse og bruge kroppen. Forældrerepræsentanten byder ind med, at børnene kommer hjem og vil synge og danse til Popcorn sangen, noget institutionen hører til Fredagsdisko og Rock på Plænen.

Børnehaven arbejder i højere grad med fælleslege fx "lille hund, der er nogen der har taget dit kødben", hvor børnene øver behovsudsættelse og turtagning. Fælleslege, hvor det ikke handler om at være bedst og komme først, er en god metode til at få nye børnehavebørn ind i børnefællesskabet. Selv personalemøderne starter med en bevægelsesleg og sang, hvilket er grænseoverskridende for nogen men alligevel sjovt.

Institutionen fortæller, at brugen af visuel understøttelse, der læner sig op ad de pædagogiske indsatsområder, er nye. De oplever, at tegninger, bevægelsesaktiviteter, piktogrammer og plakater gør det tydeligt for børnene, hvad de kan/skal i en given situation. Ved at gøre det visuelt og forudsigeligt, hvad der venter, bliver følelsen af oprud mindre fx gør fotos af børnenes faste spisepladser, fotos på garderoben og vuggestuebørnenes kasser det nemmere for børnene at hjælpe sig selv og hinanden.

Lederen hæfter sig ved, at ikke alle medarbejdere er bekendt med sprogstrategierne, der omhandler sprogteknikker og gearskifte i samtaler med børn. Institutionen har allerede materialet, og fx udleveres en folder med sprogstrategierne til forældrene, der har børn med bestemte sproglige udfordringer i mandagsgruppen. En refleksion fra medarbejderne går på, at for de voksne kan akavede stilhed være noget der skal udfyldes, og de skal have en opmærksomhed på at lytte i laaaaang tid, op til 30 sekunder mens øjenkontakten holdes med barnet.

Forældrerepræsentanten oplever at børnene kan ord og begreber, de ikke har lært hjemme – endda også tegn til tale. Hun refererer til observationen med kiwi og hytteost, og fortæller at barnet kunne udpege en kiwi i supermarkedet. Generelt oplever forældrene en positiv ændring i børnenes ordforråd i forhold til mad, og er imponeret over børnenes madmod og villighed til at smage på/spise nye ting – især i institutionen.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Det pædagogiske personale kan øve sig i at arbejde mere systematisk med sprogunderstøttende strategier gennem hele dagen. Og øve sig i at vente og lytte.

Sprogstrategierne er en viden og indsats, institutionen hele tiden skal genbesøges. Konkret med Sprogstrategierne (vente, lytte og respondere) og de 5 turtagninger, (barn-voksen-barn-voksen-barn) der handler om at hjælpe børnene til at udvide deres sproglige kompetencer. Ved brug af åbne spørgsmål kan børnene engagere sig i samtale, og for at opnå nye ord og viden skal barnet interagere i mindst 5 gode turtagninger med andre, gerne voksne. Det skal være turtagninger, hvor barnet øver sig i at være deltagende med fulde sætninger og ikke bare et ja/nej.

Forældresamarbejde

Vurdering

Det vurderes på baggrund af den faglige dialog, at institutionen skal vedligeholde indsatsen.

Begrundelse

I den faglige dialog kommer det til udtryk, at:

- Dagtilbud og forældre har altid eller næsten altid en ligeværdig og konstruktiv dialog om børnenes trivsel, læring og udvikling.
- Det er altid eller næsten altid tydeligt for forældrene, hvad de kan forvente af dagtilbuddet, og hvad dagtilbuddet forventer af dem.
- Forældrene møder i hverdagen altid eller næsten altid medarbejdere, der er imødekommende, og som samarbejder med forældrene i forhold til at understøtte barnets læring i familien.
- Dagtilbuddet inviterer altid eller næsten altid forældrene ind i et mere intensivt og systematisk samarbejde om børn, der i kortere eller længere perioder har behov for et særligt fokus for at trives, lære og udvikle sig.
- Forældrerådet/forældrebestyrelsen kender og inddrages altid eller næsten altid i deres opgaver.

I den faglige dialog fremgår det, at I den faglige dialog fremgår det desuden, at leder, medarbejdere og forældre oplever, at en ligeværdig og konstruktiv dialog ligger naturligt i institutionens DNA. Institutionen har på en personaledag arbejdet med forældresamarbejde, da et godt samarbejde har afgørende værdi for børnenes trivsel. Medarbejderne og leder fortæller, at de anvender en åben, ærlig og respektfuld dialog, hvor medarbejderne kan tale med alle forældre, ikke kun dem fra egen stue.

Lederen kan berette, at institutionen i en periode oplevede, at nogen forældre meldte sig til bestyrelsen for at lave om på institutionens grundlæggende værdier, politikker og pædagogiske holdninger. Det skabte frustrationer og uro, og derfor har børneinstitutionen arbejdet med at opbygge en grundig struktur rundt om forældresamarbejdet, fordi det er vigtigt, at de familier, der starter i huset, køber ind på institutionens grundlæggende værdier. Det er lederen, der står for rundvisningerne, og her får de besøgende et lille hæfte "Opdragelse med hjertet", der lægger vægt på tryghed, forståelse for barnets behov og positiv kontakt frem for skældud. Hvis forældrene syntes der er match mellem deres værdigrundlag og institutionens skal de vælge til, og hvis ikke skal de vælge fra. Det er vigtigt, at forældrene fra starten får en forståelse for, hvordan den pædagogiske praksis er i institutionen, "Hvis vi vil have følgeskab, skal det give mening". Leder og medarbejdere oplever stor opbakning, og at forældrene er glade for tydeligheden.

Forældrerepræsentanten fortæller, at institutionens forarbejde er rigtig godt givet ud, og er en forudsætning for et godt samarbejde. Det betyder, at man som forældre ved hvad man kan forvente, og at ingen føler sig provokeret af måden institutionen arbejder på, af omgangstonen eller af at medarbejdere nysgerrigt går til forældrene med deres observationer, "er det noget i oplever derhjemme?". Medarbejderne er imødekommende og gode til at klæde forældrene på fx i forhold til barnets reaktioner ved opstart i vuggestuen og i overgangen fra vuggestuen til børnehaven.

Børneinstitutionen har haft en særlig opmærksomhed på at give ansvar tilbage til forældrene, fx har institutionen ikke længere lånetøj. Det er forældrenes ansvar, at sørge for at barnet har det rette og rigeligt tøj. Forældrene er blevet rigtig gode til at huske på barnets vegne, og selvom nogle forældre bliver irriteret over at blive ringet op, når barnet ikke har nogle strømper, så går det og så husker de 3 par næste gang.

Forældreperspektivet er, at det er værdifuldt med konkrete anvisninger fra medarbejderne til forældrene fx om at børnene ikke har legetøj med. Medarbejderne er tydelige og gode til at formidle deres beslutninger, "Når alle børn har legetøj med skaber den uro, mange konflikter, legetøj der bliver væk, går i stykker. Formål med at børnene lærer at dele deres legetøj havde modsat effekt". Medarbejderne hjælper og skaber forudsætninger for, at forældrene kan tage de rigtige beslutninger om morgenen, inden de går i institution.

Forældrene vælger institutionen til pga. pædagogikken, samarbejdet, medarbejderne og lederen. Der er stor opbakning til institutionen, og næsten kampvalg til bestyrelsen. Bestyrelsen fordeler ansvarsområder på det konstituerende bestyrelsesmøde. Der er en forventning om, at man bidrager når man melder sig til Bestyrelsen, som står for de sociale arrangementer som forældre kaffe, fester, legepladssøndage, hvor en i bestyrelsen er nøglebærer. Det er et forældreinitiativ, at familierne en søndag om måneden kan mødes på legepladsen. Det skaber sammenhold, og en

forståelse for at familier er forskellige og børn er forskellige. I børneinstitutionen er man en del af et fællesskab, det er en grundsten!

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Sammenhæng i overgange

Vurdering

Det vurderes på baggrund af den faglige dialog, at institutionen skal vedligeholde indsatsen.

Begrundelse

I den faglige dialog kommer det til udtryk, at:

- Dagtilbuddet arbejder altid eller næsten altid systematisk med at sikre, at børn får en god overgang fra hjem til dagtilbud.
- Dagtilbuddet arbejder altid eller næsten altid systematisk med at sikre, at børn får en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud.
- Dagtilbuddet arbejder altid eller næsten altid systematisk med at sikre, at børn får en god og sammenhængende overgang fra dagtilbud til KKFO og skole.
- Forældrebestyrelsen inddrages altid eller næsten altid i arbejdet med at skabe gode og sammenhængende overgange for børn fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidshjem og skole.
- Dagtilbuddet deltager sjældent i Stærkt Samarbejde med skolen/KKFO'en og forholder sig aktivt og reflekterende til målene i samarbejdsaftalen.

I den faglige dialog fremgår det, at i den faglige dialog fremgår det desuden, at institutionen arbejder systematisk med overgange, som der er en fast procedure for både ved opstart, overgang fra vuggestue til børnehave og til KKFO og skole. Der arbejdes systematisk med at sikre, at børn får en god overgang fra hjem til dagtilbud. Lederen står, som før nævnt, for rundvisningerne, og hvis familien takker ja til en plads, bliver forældrene inviteret til et formøde, som de på forhånd har kunne forberede sig på med drøftelser om fx barnets søvn, relationer, reaktioner, mestring osv. Det fungerer rigtig godt for medarbejderne at tale med forældrene om deres barn mens der er ro og tid, og at der allerede inden barnet starter er etableret kendskab til forældre og omvendt, det sikrer tryghed og et godt udgangspunkt for det fremtidige samarbejde. På den måde sikrer medarbejderne også, at der er fokus på at skabe relationer til barnet i den egentlige indkøring.

Lederen pointerer, at indkøringen i vuggestuen skal være positiv for barnet, da det er barnets første overgang, og den bygger samtlige af livets senere overgange på. Børneinstitutionen arbejder derfor med fleksible indkøringer i vuggestuen, og er tydelige overfor forældrene omkring vigtigheden af, at barnet er helt trygt. Mandage og fredage er ens, så barnet genkender strukturen, og indkøringen bygger på barnets signaler og erfaringer, og er forskellig fra barn til barn. Internt rykker vuggestuebørnene op i børnehaven den måned de fylder 3 år, og i overgangen sikres sammenhængen ved at børnene kommer på for-besøg i børnehaven, ligesom de kender de voksne fra legeplads og fælles aktiviteter. Der afholdes overleveringssamtaler med deltagelse af vuggestue, børnehave og forældre. Forældrene informeres blandt andet om strukturen i børnehaven, forskelle mellem at være vuggestue og børnehavebarn, mødetider de første dage samt hvilke voksne, der er tilknyttet. Når der starter børn i børnehaven udefra, er processen en længere fleksibel indkøring a la vuggestuens. Her starter barnet i legegruppen, hvor medarbejderne hjælper med at opbygger relationer og lære barnet at gå i børnehaven.

Forældrerepræsentanten fremfører, at institutionen gør et stort arbejde med at forberede forældre i overgangene. Forventningerne stiger og serviceniveauet falder, og det kan virke som et chok for forældrene. Medarbejderne vejleder og forsøger at være tydelige i deres forventninger til forældrene for at styrke samarbejdet, og fortæller at de oplever, at "Forældrene er ret forstående når vi fortæller, hvad vi bruger vores tid på i stedet for at finde sutsko og hårelastikker".

I overgangen fra institution til KKFO og skole er medarbejderne meget opmærksomme på, hvilke kompetencer børnene skal have med når de forlader børnehaven. Sociale kompetencer, god motorik, evnen til selvregulering og konflikthåndtering bliver nævnt som grundsten til starten på et godt skoleliv. Derfor arbejder institutionen systematisk med store-gruppen for at sikre at deres overgang til skolen bliver god, og de er klar til at modtage læring.

Medarbejderne fortæller, at de ikke sender børn afsted, som de vurderer, vil være bagud i skolen fra starten, så hellere anbefale et år mere i børnehaven.

For at børnene kan prøve det helt store fællesskab mødes storebørns gruppen med netværk 3 andre storebørn to gange om året på Den bemandede legeplads i Lergravsparken, hvor de har øvet fælleslegene "Hvad er klokken Hr. Løve? og Kaptajnen kommer". Forløbet startede med en Goddag sang og sluttede med en Farvel sang. Ydermere inviteres

gruppen på besøg i skolen. De forgangene år har gruppen været på rundtur i Børnehaveklasserne, hvor lærerne og eleverne har forberedt eksempler på hvad kommende skolestartere kan møde af læring i skolen.

Leder fortæller, at børnene også bliver spredt på skoler udenfor kommunen, det gælder de af instituttets ansatte, der ikke er hjemboende i København. Derfor tager institutionen primært imod invitationer til at besøge de lokale KKFO og skoler. Medarbejderne snakker med børnene om, hvilke KKFO/skoler, de skal starte på, at der er nye voksne og venner osv. Leder fortæller desuden, at de gerne vil deltage i Stærkt samarbejde, men at det ikke fungerer, og at institutionen ikke bliver inviteret med til møderne. Institutionen har desuden ikke hørt fra overgangspædagogerne fra Amager Fælled Skole endnu.

Forældrerepræsentanten oplever at besøgene på skolerne skaber genkendelighed hos børnene "Her skal jeg måske gå i skole", og at forældregruppen er opmærksomme på at besøge skolerne legeplads, når de ved hvor deres barn skal starte. Derudover har forældrebestyrelsen blandt andet været inddraget i arbejdet med at skabe gode og sammenhængende overgange ved at komme med inspiration til spørgsmålene i skema for opstartssamtaler, og der er lavet årsplan for bestyrelsesmøderne, hvor temaer som fx hygiejne-, legeplads- og fagligt tilsyn er faste. Tilsynene og drøftelser om disse bidrager med at afdække blinde pletter, der kan opstå i hverdagens rutiner.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Evalueringskultur

Vurdering

Det vurderes på baggrund af den faglige dialog, at institutionen skal vedligeholde indsatsen.

Begrundelse

I den faglige dialog kommer det til udtryk, at:

- Dagtilbuddet arbejder altid eller næsten altid systematisk med trivselsvurderinger og opfølgning.
- Dagtilbuddet arbejder altid eller næsten altid systematisk med sprogvurderinger og opfølgning.
- Dagtilbuddet arbejder altid eller næsten altid systematisk med at sikre ensartethed i kvaliteten af den pædagogiske praksis på tværs af stuer, afdelinger og matrikler.
- Der er altid eller næsten altid etableret en evalueringskultur i dagtilbuddet, som udvikler og kvalificerer det pædagogiske læringsmiljø.
- Dagtilbuddet arbejder altid eller næsten altid med at inddrage børnenes perspektiver i den løbende dokumentation og evaluering.

I den faglige dialog fremgår det, at i den faglige dialog fremgår det desuden, at børneinstitutionen vurderer og reflekterer over sammenhænge mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, og arbejder systematisk med børnenes trivselsvurderinger, der udarbejdes to gange årligt. Formålet med trivselsvurderingerne, TOPI (Tidlig Opsporing og Indsats), er at sikre tidlig indsats og forebygge, at børn med udfordringer i trivsel, læring eller udvikling bliver overset. I TOPI vurderes det om barnet er trivsel (grøn), øget opmærksomhed (gul) eller bekymring (rød). Medarbejderne udarbejder smtte og handleplaner på børn i rød eller gul. Efter vurderingen i foråret følges medarbejderne op med en trivselssamtale med forældrene.

Børneinstitutionen arbejder systematisk med sprogvurderinger og opfølgning. Alle børn bliver sprogvurderet, når de starter i børnehave omkring 3-års fødselsdagen. Det er vuggestuens personale, der laver 3-års vurderingen, da det er det trykkest for børnene, at det er en voksen de kender godt. Her vurderes børns sprogfærdigheder (ordforråd, udtale, grammatik) for at opdage eventuelle forsinkelser tidligt. Også her anvendes grøn (generel indsats), gul (fokuseret indsats) og rød (særlig indsats). Hvis et barn "er" grøn ved 3-års vurderingen, laver medarbejderne først en ny inden skolestart ved 5-års alderen. Hvis et barn "er" gul eller rød ser medarbejderne på barnets udfordring: er det udtale, fattigt ordforråd og der laves en ny sprogvurdering ved 4 år eller tidligere hvis medarbejderne vurderer det er nødvendigt. Når medarbejderne starter nye mandagsgrupper, laves automatisk nye sprogvurderinger for at vide præcist, hvad der skal arbejdes med.

I dialogen drøftes også hvilke kriterier, der ligger til grund for brug af sprogtrappen, der er et pædagogisk refleksions- og observationsværktøj, der fokuserer på barnets sprog, legeudvikling, samspil og sociale relationer. Medarbejderne fortæller, at de anvender sprogtrappen, hvis de ikke lige kan sætte fingeren på et barns udfordring. I børnehaven anvendes sprogtrappen typisk til at vurdere, hvor et barn er i sin udvikling i forbindelse med fx ansøgninger om talepædagog, støttepædagog eller psykolog. Medarbejderne ville ønske, at der var tid til at udarbejde sprogtrappe på alle børn for i endnu højere grad at kunne målrette deres pædagogiske indsats.

Børneinstitutionen har etableret en evalueringskultur, der udvikler og kvalificerer deres pædagogiske læringsmiljø. Institutionen har en fast struktur for personale- og stuemøder, hvor evaluering, sprog, pædagogik og praktisk er faste punkter ligesom Trivsel, arbejdsfællesskaber og kerneopgaven er på dagsordenen. Leder fortæller, at de har valgt pædagogisk fokus for 2025-2027 med udgangspunkt i KIDS, den pædagogiske læreplan og de faglige tilsyn fra 2024 og 2025. Institutionen følger løbende op på indsætterne, da børnenes behov og børnegrupperne udvikler og ændre sig, for på den måde at kunne bruge fokusressourcerne der hvor det er nødvendigt.

Medarbejderne giver eksempler på evaluering af den pædagogisk planlægning, og fortæller om deres fremgangsmåde med at udarbejde smtte og handleplaner, der altid evalueres og justeres for at forbedre praksis. Når medarbejderne sætter noget i gang, afsluttes og evalueres der. Institutionen arbejder med begrebet Dynamisk smtte, som en bevægelig model der sikrer fokus på børnene og ikke på "Planen". Fx "har der været planlagt et forløb med varighed af 5 uger, hvor forhindringsbane har været en af de primære aktiviteter. Aktiviteten var rammesat af den primære voksen. Læringen var bl.a. at vi udsætter egne behov og venter på tur. Ved løbende evaluering fik børnene mulighed for at fortælle om deres oplevelser af aktiviteterne. Derved justerede vi aktiviteten løbende ved at for eksempel inddrage en hule til forhindringsbanen, et terningespil med bevægelsesaktiviteter og at invitere andre børn med i legen ved "end" aktivitet

samt ønsket ved at lave forhindringsbane på andre tidspunkter i hverdagene. Børnene var medskabere til at bygge til og etablere nye erfaringer samtidig med at enkelte gruppedeltagere begyndte at bidrage med viden fra aktiviteten i fællesskabslege på andre tidspunkter af hverdagens gang".

Børnenes perspektiver bliver inddraget i dokumentation og evaluering fx er børnehavebørnene gode til i børneinterview at fortælle og have holdninger til aktiviteterne, og i farvegrupperne er det nemt at inddrage børnene og få deres ønsker med. Medarbejderne i vuggestuen følger børnenes spor, og noterer sig særligt, hvor det virker som om børnene har været engageret, og når de imiterer leg og aktiviteter, og når barnet kan genkende noget og overføre til anden kontekst. Medarbejderne anvender hverdagsevalueringer af deres praksis og processer hele tiden fx soverutiner. I dialogen drøftes muligheden for at spørge forældrene, da de er let tilgængelige datakilder. Der er enighed om, at det er en god ide at bruge forældreudsagn som data i forhold til at få vuggestuebørnenes perspektiver endnu mere i spil. Som forældrerepræsentanten siger, "barnets yndlingsleg er morgensamling".

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Institutionens kommentarer

Institutionens beskrivelse af opfølgning på sidste års tilsyn

Her beskriver institutionens leder i korte træk, hvordan institutionen har arbejdet med opfølgning og eventuelle anvisninger i perioden siden sidste tilsyn

Tilsyn 2025

Formodningen om, at det er en voksen, der har dækket frokostbordet i børnehaven, er ikke korrekt. Det var børnene, der dækkede bordene. Ligeledes dækker børnene i vuggestuen, frokostbordet med glas, hver dag.

Vi har 3 temaer, hvor det vurderes at vi skal justere vores indsats: Samspil og Relationer, Børnefællesskaber og Leg samt Sprog og Bevægelse. Der er dog ingen konkrete anvisninger ved disse temaer

Da der er observerede situationer, som dækker flere af de ovennævnte temaer, vil vi her forsøge at redegøre for, hvordan vi samlet set vil justere indsatserne.

Børnenes deltagelse i dækning af frokostbordene er nævnt flere gange i observationen. Blandt børnene i vuggestuen, vil vi afprøve om børnenes deltagelse kan øges, uden at det skaber yderligere tid, hvor børnegruppen er i venteposition. I venteposition, hvor børnene samles til frokost, bliver der oftest læst historie, sunget sange eller lave fagtesange. Disse aktiviteter vil vi øge.

Vi har et godt flow gennem dagen, hvor børnene er aktivt, i større eller mindre grupper og hvor der er fokus på glidende overgange. I børnehaven vil vi indlemme toiletbesøgene i dette flow med et øget fokus, så der også her opleves rolig overgang fra den ene aktivitet til den anden og med støtte fra en voksen.

I vores uge planlægning i vuggestuen, vil vi være mere detaljeret omkring, hvilke aktiviteter, der skal foregå ude og inde, så det bliver tydeligere for alle.

For at implementere vores arbejde med tryghedscirklen, Vi vil bruge forårets personaledag til, gennem refleksion, øvelser og handleplan, at få forankret vores arbejde med tryghedscirklen yderligere.

For at skærpe børnenes fokus og opmærksomhed, hjælpes børn og voksne med at sætte legetøj på plads inden man går over til en ny aktivitet. Det giver børnene medansvar og de ved, hvor de fremover kan finde det legetøj, de ønsker at lege med. Derfor kan nogle af læringsmiljøerne, på dele af dagen, fremstå lidt bare. Eksempelvis ved samling, frokost, vokseninitierede aktiviteter m.m.

For at kvalificere vores vikarer, så de alle relaterer sig til børnene på en omsorgsfuld og forstående facon, udformer vi pixibog med vores børnesyn, sprogstrategier, tryghedscirklen, børnenes grundmotoriske udvikling, dagens flow inkl. aktiviteter, børns selvhjulpenhed, de voksnes rolle i og omkring børns leg m.m.

Anvisning

For at øge inddragelsen af børneperspektivet i dokumentation og evaluering, vil vi søge inspiration i vores netværk, til at udforme en systematik, der passer til vores børnegrupper.

Institutionens kommentarer til dette års tilsynsrapport

Institutionens kommentarer til tilsynsrapporten udarbejdes i institutionens forældreråd/den selvejende bestyrelse, hvor institutionen er repræsenteret med både et forældre-, et medarbejder- og et ledelsesperspektiv.

Kommentarerne er således et udtryk for en tilbagemelding fra den samlede institution.

Hvilke resultater vil institutionen fremadrettet være særligt optaget af at ændre?

Vi vil være optaget af at bevare kvaliteten på de områder i tilsynet, der er i "vedligehold indsats".

Derudover vil vi være særlig opmærksomme på de områder, der er i "justeret indsats".

Hvordan vil institutionen imødekomme tilsynets eventuelle anvisninger på opfølgende tiltag?

Den omtalte pixibog er allerede samlet og gennemgået med de seneste ansatte personale. Pixibogen indeholder sprogstrategier, anerkendende tilgang, Fri for Mobberi-værdier, Legens betydning for barnet samt personalet opgave og positionering i forhold til understøttelse af børnenes leg. I denne forbindelse har personalet fået udleveret et dokument, hvor opgaver og rollefordeling i forbindelse med modtagelse og oplæring af nye kolleger, står beskrevet. Værdien samt personalets opgave i rutinepædagogikken genbesøges ved et vuggestuemøde.

Børnehaven vil arbejde med børnenes ventepositioner, således at disse bliver erstattet af aktivitet/leg.

Hvordan vil institutionen sikre, at en positiv udvikling fastholdes?

Vi vil indlægge sprogstrategier som jævnlig fast punkt på vores etagemøder/stuemøder, samt etablerer øvebaner ved behov.

Vi vil løbende evaluerer på ovenstående tiltag, således at de bliver grundigt implementeret.

Bilag 1

Institutionens selvregistrering

Forud for tilsynsbesøget har den pædagogiske leder eller institutionslederen udfyldt en selvregistrering, der omhandler lovgivningsmæssige eller kommunale minimumskrav. Det er præciseret i parentes, hvis et spørgsmål kun gælder udvalgte målgrupper og ikke hele 0-18 års området.

Spørgsmål i selvregistrering	Lederens svar
Er de forsikringsmæssige forhold vedrørende institutionen afklaret?	Ja
Overholder institutionen Københavns Kommunes anbefalinger vedrørende sovende børn i dagtilbud og brug af seler?	Ja
Overholder institutionen reglerne for befordring af børn?	Ja
Overholder institutionen kravene i bekendtgørelse om legetøjsstandard?	Ja
Overholder institutionen reglerne om røgfri miljøer?	Ja
Overholder institutionen Sundhedsstyrelsens anbefalinger om hygiejne i dagtilbud?	Ja
Overholder institutionen hygiejneregler for køkkener i børneinstitutioner?	Ja
Overholder den mad, der serveres i institutionen, de gældende nationale og kommunale retningslinjer?	Ja
Er der gennemført madvalg i institutionen inden for de sidste 2 år?	Ja
Hvornår fik institutionen sidst gennemført hygiejnetilsyn?	08-05-2025
Er der særlige sundhedsmæssige problemstillinger i institutionen?	Nej
Overholder institutionen Sundhedsstyrelsens anbefalinger om medicingivning?	Ja
Er institutionens lukkedage planlagt i overensstemmelse med Københavns Kommunes retningslinjer for lukkedage?	Ja

---

Hvor mange pædagogiske dage har institutionen afholdt i det 2
forløbne år?

Overholder institutionen Københavns Kommunes Ja
retningslinjer for journalisering, arkivering og brug af
netværksdrev?

Er der gennemført en APV - herunder også ift. kemi og kemisk Ja
risikovurdering - i institutionen inden for de sidste to år?

Har institutionen en beredskabsplan? Ja

Gennemføres der to årlige brandøvelser i institutionen? Ja

Følges brandøvelserne op af en skriftlig evaluering? Ja

Gennemføres daglig visuel inspektion af legepladsen? Ja

Gennemføres kvartalsvis driftsinspektion af legepladsen? Ja

Er der gennemført legepladsinspektion af legepladsteamet Ja
inden for de sidste tre år?

Er eventuelle bemærkninger fra legepladstilsynet udbedret? Ja

---

Har institutionen udarbejdet en pædagogisk læreplan med Ja
udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, de seks
læreplanstemaer og mål for sammenhængen mellem det
pædagogiske læringsmiljø og børns læring?
